

142. SAYI

ŞALOM

**2024
OSCAR
adayları****Roza
Eskenazi**
Rembetiko'nun
kraliçesi**Birgün
GERÇEKTEN
mutlu olmanı
isterim****"Derin
uykudan
uyaniş"****Ljubljana**
Orta Avrupa'da
yemyeşil bir şehir**KRALIN
KIZLARI****Karen**
Sefarad Kültürünün Şövalyesi
Gerson Şarhon

Bu ayın DERGİ kapağı konuğunu 8 Mart Kadınlar Günü düşüncesiyle bir kadın seçtik. İki kez "Şövalyelik" hakkeden Karen Gerson Şarhon doğal seçimimiz oldu. Özellikle Ladino mirasımızı koruması açısından bu yılki 8 Mart "Kadınlar Günü"nü onun şahsında tüm kalbimle kutluyorum.

Sevgili Karen'in son çalışmalarından biri de, Türklüğünü Yahudi kimliğiyle paralel yaşayan, hayatını edebiyat üzerine kuran Mario Levi ile birlikte "bir Ladino roman" üzerine çalışmasıydı...

Geçtiğimiz ay çok genç yaşta yaşama veda eden sevgili **Mario Levi**'nin yıllardır takipçisiyim. Yazarlık serüveni Şalom'da başlamıştı. İstanbul'u edebiyatıyla anlatan nadir romancılardan. Biraz hayat... Biraz hikâye... Çünkü Mario Levi için her hayat başka bir hikâyedir. "Her kitap başka bir hayal değil mi?", "Benim vatanım Türkçedir..." demişti.

İstanbul renklerini Kadıköy merkezli yarıştan araştırmacı-yazar, benim açımdan çok saygın bir rol model oldu. 1990 Haldun Taner ödüllü Mario, göç, azınlıklar, farklılıklar temalarını işlerken masalla gerçeğin harmanı bir kelime ustasıydı. Bundan sonraki satırlarımı ise, "yazmak cennetin kendisidir," diyen Mario'nun Twitter'da değişik tarihlerdeki sözlerine/satırlarına bırakıyorum. Onu kendisinden tanımanız dileğiyle...

"Yazar kendisini odasına kapatıp yazan kişi değildir; çocuğun okul taksitini sorun edinen, girdiği sırayı ihlâl edenle kavgaya girişen ve gerektiğinde dayak yiyen kişidir."

"Kendi kitabını konuşmak hem zor hem keyifli. Görünenlerin arkasındakileri anlatmak... Bu ihtimal de keyif verici."

"Her roman bir başka sesini duyurma umududur." "Bilmemek kötü. Bilmeye ihtiyaç duymamak daha da kötü. Ama en kötüsü de bildiğini en doğru bilmek galiba."

"Vicdanınıza sahiden sığınabiliyorsanız, küçük umutlar taşıyorsanız, dahası sağlıklıysanız iyi bir güne başladınız demektir. Kıymetini bilin."

"Etrafımdaki kibirli insanları önemsemekten vazgeçtiğim gün, yaşananlara gülümsemenin ne kadar anlamlı olduğunu daha iyi anladım."

"Herkes birilerinin, birilerini ötekileştirmede, dışlayarak doğrusunu bulmaya çalışmadığı, kendini en haklı görmediği, farlılığıyla da kabul etmediği bir yeni yıl diliyorum. Çok mu? Olsun! Ben dileyeyim de..."

Eylül 2023

"Zekice yorumlarınız ve tepkilerinizle bazı insanları gereğinden fazla önemsedüğünüzün farkında mısınız? İstedikleri bu. Önemsemeyin gitsin."

"Bazen bu alemin tam bir çukur olduğunu düşünüyorum. Ne çok insan, sırf kendini biraz daha çok gösterebilmek için, eleştirmeyi seviyor. Ne çok insan doğruluğunu göstermek telaşında. Yazık..."

"Eserlerim hakkında kaleme alınmış yazılar nasılda gurur okşayıcıydı. Onca yıl boşa geçmemiş demek..."

"Laf lafı açar, söylenebilecekler paylaşıldı. Edebiyat dediğiniz biraz da muhabbet değil midir zaten?"

"Bir yerlere dokunabildiğimi görmek... Daha başka ne isteyebilirim ki..."

"Gidebileceğimiz yere kadar gideceğiz..." Yeni bir yolculuğa çıkmıştı. "Kaderde yine İstanbul'u İspanyolca (Ladino) anlatmak var."

"Her gece başka bir yalnızlığa bakmak mı? Ya umutlar? O anlarda en çok neyi paylaşmak istemiştiniz?"

"İnadına edebiyat! Sözü olanlar için..."

"Yaşıyorum işte; ne kadar zamanım kaldığını bilmeden."

Sevgili Mario, faniliğe vedandan sonra da eserlerinle ve kalplerimizde hep yaşıyorsun! Ladino romanını okumak umuduyla....

Suzan Nana Tarablus

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

BİR İSTANBUL SEVDALISINA SAYGIYLA.

Dergi

ŞALOM

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi
Silven Silvyo Ovadya

Genel Yayın Yönetmeni
Suzan Nana Tarabulus

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Verda Gümüşgerdan

Editör: Gila Erbeş

Yazarlar: Ester Almelek, Viktor Apalaçi,
Liz Behmoaras, Neşe Binark, Lolita N. Haleva,
Nermin Ketenci, Moris Levi, Emel Mizrahi,
Sebla S. Ok, Nazmiye Önder,
Aslıhan K. Özdaş, Feride Petilon,
Miryam Şulam, Dr. Ömür Tanyel,
Elena K. Uygan, Eren Veral, Aylin Yengin

Çizer: İrvin Mandel

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfati

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanı: Özgün Levi

Sayfa - Kapak Tasarımı

Bella Parlakşımşek - Önem Çerçel

Kapak Fotoğrafı
Teri Erbeş

Yönetim Yeri / Abonman

Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.
No:94 D: 20-21-22 Osmanbey ŞİŞLİ / İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer

Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacılar
Sit. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul
T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü Yaygın - Süreli

SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMAKTADIR.

Gergedan Kitabevi

Bağdat Cad. No:268/A Caddebostan-İstanbul
(0216) 350 27 66

Remzi Kitabevi Akmerkez

Akmerkez E 3 Blok Etiler-İstanbul (0212) 282 25 75

Remzi Kitabevi Rumeli

Rumeli Cad. No:44 Şişli-İstanbul (0212) 234 54 75

Necdet Güler İddaa Bayii

Teşvikiye Cad. No:156 Nişantaşı-İstanbul
(0212) 248 17 60

Büyükada Kitapçısı

İskele Girişi No:2 Büyükada-İstanbul
(0216) 382 60 25

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

34

İçindekiler

10 KAPAK HİKÂYESİ Lolita Nahmias Haleva

Sefarad kültürünün duayeni
Karen Şarhon

14 ANI Liz Behmoaras

Mario Levi'nin ardından

18 PORTRE Emel Mizrahi

Rembetiko müziğinin divası

22 İNCELEME Feride Petilon

Özgürlükçü, savaşçı ve kadınlılar

14

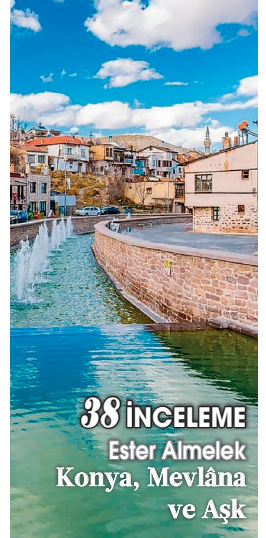
26 MERCEK Sebla Selin Ok
Bedeni sanatının yüzeyi
olan kadınlar

30 İNCELEME Elena Kovaçi Uygan

Kralın Kızları

34 İNCELEME Nermin Ketenci

İlk temasımız ebeler

38 İNCELEME
Ester Almelek
Konya, Mevlâna
ve Aşk

22

30

42 PORTRE Dr. Ömür Tanyel
Uludağ deyince Kantorowicz

44 BİR İNSAN / BİR DÜNYA

Miryam Şulam
“Derin uykudan uyanış”

48 KİTAP

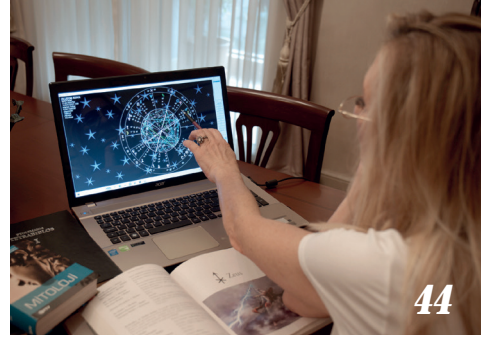
Bir Zamanlar Koşuyolu Mahallesi

49 VEDA Aslıhan Karay Özdaş
Yılmaz Karakoyunlu'nun
ardından

54 VEDA Aslıhan Karay Özdaş
Füruzan'a veda

56 SINEMA Viktor Apalaçi
2024 Oscar adayları

60 SİNE / YORUM Neşe Binark
Birgün gerçekten mutlu olmanı
isterim

44

64 GEZİ Nazmiye Önder
Orta Avrupa'da
yeşil minik bir şehir

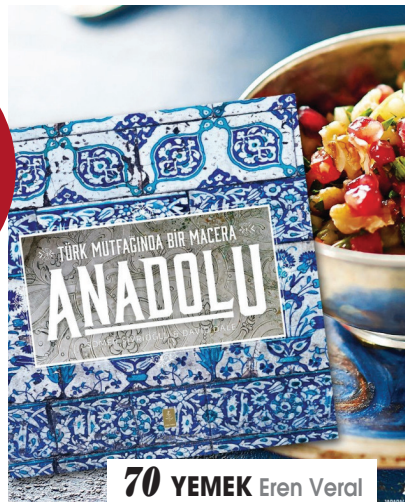
50 EDEBİYAT Moris Levi
Deniz ile çöl arasında
yalnız bir dağ

72

68 KİTAP
Suzan Nana
Tarablus
Mavi
Çileğin
Sırrı

70 YEMEK Eren Veral
Yemek Kitapları

72 AJANDA'M Aylin Yengin
Hoş geldin kapıdan baktıran ay...

